

[Kirsten Madsen]

Fremskridtspartiet vil gå ind i udvalgsarbejdet med optimisme med hensyn til, at de andre partier snart er modne nok til et udvalgsarbejde, der virkelig bliver godt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indfødsretsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 11:

Forslag til lov om Dansk Center for Internationale Studier.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helen Jørgensen (S):

Forslag til lov om Dansk Center for Internationale Studier foreslår oprettelse af et center for internationale studier. Formålet skulle være at styrke forskningen i Danmark på området.

Undervisnings- og forskningsministeren forestiller sig, at dette kan ske ved at nedlægge Dansk Udenrigspolitisk Institut, SNU og Center for Freds- og Konfliktforskning. Center for Udviklingsforskning og Det Danske Center for Menneskerettigheder foreslås at indgå i et bofællesskab med det ny Center for Internationale Studier.

I Socialdemokratiet kan vi ikke gå ind for den model. Ærlig talt føler vi, at ministeren spilder Folketingets tid. Så sent som i august 1990 afgav Folketingets Forskningsudvalg inklusive regeringspartierne en beretning, der

anbefalede videreførelse af Center for Freds- og Konfliktforskning. Center for Freds- og Konfliktforskning har været igennem en international evalueringsproces, det har omlagt sine projekter og har haft stillingerne slået op.

Emnerne for de nye projekter er: Ny europæisk sikkerhedsordning, herunder belysning af regionale og etniske konflikter, nordisk sikkerhed i et nyt Europa og omstilling af militærpersonel og -produktion til civil beskæftigelse og produktion. Disse projekter finder vi er uhyre relevante, også efter kuppet i Sovjet og den igangværende opløsning af Sovjetunionen.

Centeret har gennemgået en omfattende rekonstruktion, og det er ved at styrke sine internationale kontakter. Jeg håber, at det indebærer kontakt med Moskva, Washington og alle de europæiske hovedstæder, ikke primært for at afholde konferencer og seminarer, men for at udveksle ideer. Sverige og Norge, som vi ynder at sammenligne os med, har selvstændige fredsforskningsinstitutter. Socialdemokratiet mener, at det skal vi også have i Danmark.

Hvad angår Center for Udviklingsforskning, har også det været igennem en omfattende rekonstruktion, der gør, at centeret nu har en passende størrelse og slagkraft, som gør det velegnet til en effektiv varetagelse af ulandsforskningen.

Udviklingen i Europa og på den nordlige halvkugle i det hele taget nødvendiggør, at der er en selvstændig institution til forskning i udviklingslandenes forhold. Omvæltningerne i Europa og behovet for investeringer i Øst udgør en reel fare for, at vi glemmer den tredje verden.

Dansk Center for Menneskerettigheder blev oprettet i 1987, fordi man fandt, at Danmarks markante profil i verdenssamfundet på menneskerettighedsområdet skulle bygge på og følges op af en systematisk forsknings- og formidlingsindsats, og vi finder, at den for menneskerettighedsområdet så vitale uafhængighed sikres bedst ved at videreføre centeret uændret.

Derimod kan vi imødekomme ministeren lidt, når vi kommer til SNU og Dansk Udenrigspolitisk Institut. Fra SNU påpeges det, at en udvidelse af mandatområdet i retning af mere forskning i underbelyste emneområder som f.eks. hele EF-området vil kalde på en koordinering i forhold til Dansk Udenrigspoli-

[Helen Jørgensen]

tisk Institut. Og fra DUPI lyder lignende toner; organisationen er meget lille, og derfor er der et misforhold mellem udgifterne til formålet – at fremme dansk forskning i international politik – og udgifterne til administration.

Nu er der ikke ret meget, der er enten sort eller hvidt. Det er rigtigt, at der ved stordriftsmodellen vil kunne spares ressourcer, men det er også rigtigt, at allerede foretagne investeringer vil være spildt; f.eks. vil det være uhyre vanskeligt at samordne allerede indkøbt edb-udstyr. Men det vigtigste for os i Socialdemokratiet er, at vi er bange for, at institutternes uafhængighed i en stordriftsmodel skal gå tabt. Ligeledes ønsker vi at bevare og styrke de respektive faglige profiler.

Formen for en eventuel sammenføring af SNU og DUPI er vi villige til at diskutere under et eventuelt udvalgsarbejde efter høring af SNU og DUPI.

Jens Jørgensen (KF):

Ved en folketingsbeslutning i juni 1966 begyndte Folketinget at arbejde med opbygning af en række forskellige forskningscentre med forskellige specialer i udenrigspolitik, i freds-forskning, i konfliktforskning. Hen over perioden er det blevet til fem forskellige centre. Det har været ønsket fra norges side, at man skulle prøve at koordinere, at samle kræfterne, de forskningsmæssige ressourcer, de økonomiske ressourcer, i et enkelt center, og det er det, der er til første behandling i dag.

Jeg skal som ordfører for Det Konservative Folkeparti oplyse, at vi støtter de ideer og intentioner, der ligger i lovforslaget og i de bemærkninger, der er knyttet til det. Vi tror, det er rigtigt, at man begynder med at samle de tre institutter, der er peget direkte på i forslaget, og vi synes, det er en god idé, at man i et forsøg på at få så god og så bred og så effektiv en forskning som muligt for de samme penge også opretter en form for bofællesskab med de sidste to forskningsinstitutioner.

Jeg tror desuden, at det i den verden, vi lever i, med udgangspunkt f.eks. i 9. november 1989 med murens fald og med meget store udenrigspolitiske omskiftelser, er vigtigt og gavnligt og nyttigt, at vi ikke i et forholdsvis lille land spreder de forskningsmæssige ressourcer på fem forskellige institutter. Vi tror, det er rigtigt og rimeligt med de intentioner, der ligger bag.

Vi peger på behovet for forskning i, hvad der sker i Europa. Vi peger også på, at der foreligger den mulighed, at det nye institut dels selvstændigt og dels på initiativ fra Folketinget/regeringen kan foretage selvstændige, uafhængige analyser, f.eks. på økonomiske områder. Og økonomiske områder og økonomisk viden vil være af afgørende betydning for det Danmark, der meget gerne jf. diskussionen i går skulle have de bedst tænkelige muligheder for at skabe et vidensgrundlag, så man kan sætte mere drive, mere kraft, i etableringen af eksport til gavn og glæde for små og for mellemstore og for større virksomheder.

Lad os nu arbejde videre med det seriøst og omhyggeligt i udvalget, men lad mig slutte med at sige: En klar tilslutning til lovforslaget og til de intentioner, der er knyttet til det, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget.

Filt Jensen (V):

Dansk Udenrigspolitisk Institut, Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg, Center for Freds- og Konfliktforskning, disse tre centre har ikke blot berøringsflader, men der må være en høj grad af overlapning i den forskning, der drives i disse forskningscentre. Derfor må det også være fornuftigt at få disse aktiviteter samlet under ét tag med fælles tekniske, administrative og biblioteksmæssige faciliteter.

Også Center for Udviklingsforskning og Det Danske Center for Menneskerettigheder har sammenfaldende opgaver. Derfor er der også god mening i, at man vil drage dem ind under det samme tag.

De fem institutters hidtidige bevilling på små 30 mio. kr. er det ikke tanken at der skal røres ved, men rationaliseringsgevinsten vil give øget forskningsmæssigt udbytte. Gennem en fornuftig tilrettelæggelse af forskningsaktiviteterne skulle det give mulighed for at skabe et forskningscenter med en synlig international forskningsmæssig profil.

I Venstre synes vi, det er en god forenkling og rationalisering, at DUPI, SNU, CFK og til dels CfU og DCM bliver samlet under ét tag i CIS. Vi vil arbejde positivt for sagen i udvalget.

Rahbæk Møller (SF):

[Rahbæk Møller]

Dette lovforslag er et tydeligt eksempel på en svag regering, der spiller gode folks tid. Der har siddet et udvalg af kompetente mennesker, som har undersøgt noget, som de troede var et politisk ønske. Men jeg tror, dagen i dag vil vise, at hvis regeringen havde sonderet hos de politiske partier, forinden den nedsatte udvalget, havde den fundet ud af, at et sådant ønske ikke næres af et flertal.

I hvert fald vil vi fra vores side sige, at vi ingen som helst tanker har om at nedlægge Center for Freds- og Konfliktforskning. Centeret er lige blevet reorganiseret og er nu i god gænge. Vi har ingen ønsker heller om at flytte Center for Udviklingsforskning eller centeret for menneskerettighedsforskning. Og især har vi intet som helst ønske om at give de to ministre, udenrigsministeren og undervisnings- og forskningsministeren, bemyndigelse til at lægge de to sammen med nogle andre centre. Vi vil heller ikke drømme om at give undervisningsministeren de bemyndigelser til at sammensætte bestyrelse og repræsentantskab, som han har bedt om. Med andre ord: Vi vender tommelfingeren nedad.

Det eneste punkt, hvor vi kan gå med til noget, er i spørgsmålet om at sammenlægge SNU og Dansk Udenrigspolitisk Institut; det vil vi godt være med til at diskutere åbent i udvalget. Men resten siger vi nej til.

Kirsten Madsen (FP):

Fremskridtspartiet mener ikke umiddelbart, at det ser ud, som om det er noget, vi kan støtte. Men vi vil gå opmærksomt ind i udvalgsarbejdet og se kritisk på det med stor opmærksomhed og se, hvad der kommer frem under udvalgsarbejdet, og på den baggrund vil vi træffe vores beslutning.

Elisabeth Arnold (RV):

Det foreliggende forslag om oprettelse af et Dansk Center for Internationale Studier er jo et forslag, som har været diskuteret indirekte tidligere i Folketinget – om ikke i salen, så i hvert fald i Forskningsudvalget – som en følge af den rapport, som fremkom fra Nathanudvalgets arbejde.

Umiddelbart er der jo bemærkninger i fremsættelsestalen, som man må sige kan friste én til at tro, at dette ville være en god idé. Der lægges vægt på baggrunden i den stigende in-

ternationalisering og i de ændrede sikkerheds- og forsvarspolitiske forhold i Europa. Det fremhæves, at man har en række små forskningscentre og institutter, som beskæftiger sig med det, man kalder internationale spørgsmål, og man siger, at hvis man lægger dem sammen, vil man skabe en integreret institution, der vil udgøre en stærkere og størrelsesmæssigt mere hensigtsmæssig enhed.

Det kunne alt sammen lyde meget fornuftigt og meget fristende at få nogle stordriftsfordele ind på institutter, som tilsyneladende beskæftiger sig med stort set det samme. Men sådan hænger tingene jo ikke sammen. Det er jo i virkeligheden fem meget forskellige institutter, som arbejder med meget forskellige emner, og vi kan ikke umiddelbart se, at der skulle kunne vindes noget, hverken i forskningsområdernes uafhængighed eller ressourcemæssigt, ved at lægge dem sammen.

Som flere tidligere ordførere har været inde på, kunne der måske være en idé i at sammenlægge studierne i Dansk Udenrigspolitisk Institut og Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg, men de funktioner, som Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg skal varetage, skal jo stadig væk varetages, og vi ser ikke nogen grund til at ændre på status for Center for Freds- og Konfliktforskning, al den stund vi jo netop for 1 år siden har afgivet en beretning fra Forskningsudvalget vedrørende dette centers videreførelse og har peget på præcis de områder, som vi synes centeret nu måtte koncentrere sig om efter den ændrede politiske situation i Europa.

F.eks. er vi meget interesserede i at få bud på omstilling af militært personel og militær produktion til beskæftigelse og produktion, altså omstilling af militær produktion til civil produktion.

Endvidere er vi bekymrede ved tanken om, at der skulle være bofællesskab. Vi har naturligvis ikke noget imod, at de laver bofællesskab, men man kunne jo frygte, at centeret for menneskerettigheder fik en anden status, hvis det blev flyttet sammen med de andre institutter og kom under en fælles hat.

Det er meget vigtigt for centeret for menneskerettigheder, at det arbejder fuldstændig uafhængigt og helt selvstændigt; ellers kan det simpelt hen ikke fungere i samarbejde med andre institutter af tilsvarende art rundt omkring

[Ellsabeth Arnold]

i verden, og det kan heller ikke agere som observatør også af danske forhold og for den danske regering. Det Danske Center for Menneskerettigheder koncentrerer sig jo ikke blot om udenlandske forhold eller om internationale forhold, men også i høj grad om danske forhold. Centeret for menneskerettigheder kommer jo med bemærkninger til dansk lovgivning på registerområdet, på fængselsområdet og på andre områder, hvor der kan være grund til at anlægge menneskerettighedssynspunkter.

Vi synes således, det er så forskellige opgaver, de forskellige institutter varetager, at vi vil være bekymrede ved at foretage en sammenlægning som den her foreslåede.

Vi vil naturligvis under udvalgsarbejdet stille spørgsmål for at få oplyst og uddybet, hvad det er for ting, der ligger til grund for det her foreslåede, men vores udgangspunkt er, at vi ikke kan støtte lovforslaget, som det foreligger her.

Lysholm Christensen (KRF):

Formålet med dette forslag er ifølge den skriftlige fremsættelsestale at styrke den samlede danske forskning, og hvem kan være uenig i det? Vi er det i hvert fald ikke.

Det blev nævnt, at vi har en række små forskningscentre og institutter, som beskæftiger sig med internationale spørgsmål, altså beslægtede emner, som ligger i tre forskellige små centre. Det er Dansk Udenrigspolitisk Institut, Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg og så Center for Freds- og Konfliktforskning. Så er det, undervisnings- og forskningsministeren foreslår, at disse tre institutter bliver slået sammen i et nyt under navnet Dansk Center for Internationale Studier, et center, som skal varetage de samme forskningsopgaver inden for de samme områder.

Vi er fra Kristeligt Folkepartis side i princippet enige i hovedsigtet i dette forslag. Vi er enige i, at et nyt center udmærket vil kunne varetage og løse de opgaver, som er skitseret. Vi mener også, at der er en fordel rent ressourcemæssigt ved at have lokalefællesskab, administration og bibliotek sammen, så vi har ikke de store betænkeligheder ved at støtte dette forslag. Vi ser, at der kan være nogle fordele derved. Selvfølgelig skal vi have sikret os, at opgaverne bliver løst, men det må vi så prøve at skitsere nærmere under udvalgsarbejdet.

Det er således, at verden ikke er blevet mere stabil – det kunne man måske ellers fristes til at tro efter alt, hvad der er sket i Østeuropa i de senere år. Men verden er bestemt ikke blevet mere stabil, efter at muren og visse regimer er faldet, måske tværtimod. Det, der sker i Jugoslavien i øjeblikket, siger i hvert fald noget om, at der er opstået et meget stort problem derude, og lignende problemer kan opstå andre steder i Østeuropa.

Derfor er der fortsat brug for forskning på disse områder, og vi støtter naturligvis gerne fortsættelsen af dette arbejde, men ser det gerne samlet i ét nyt institut.

Vi støtter lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Helen Jørgensen (S):

Det er en kort bemærkning til hr. Jens Jørgensen, der talte meget om uafhængighed. Vi synes bestemt, at forskningens uafhængighed er i fare, når regeringen vil sammensætte bestyrelsen, vil bestemme, hvem der skal sidde i repræsentantskabet for det eventuelle nye institut, og også vil fastsætte statutterne.

Så blev der sagt noget om, at der kunne være en fare for overlapning i forskningen. Men en vis overlapning kan faktisk også være positiv, for når forskellige mennesker sidder og forsker, kan der jo netop blive anlagt nogle forskellige vinkler, der gør det hele mere frugtbart.

Og så vil jeg lige gøre opmærksom på, at der allerede foregår en vis samordning med hensyn til, hvad der bliver forsket i, idet direktørerne for de fem institutter mødes en gang om måneden.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Det er et meget velforberedt og velovervejet forslag med meget bred opbakning i forskerkredse, der i dag er til behandling.

Forskningspolitisk Råd har nu for nylig igen opfordret Folketinget og regeringen til at koncentrere kræfterne inden for dansk forskning på færre, større og fagligt stærkere institutter. Det er det, forslaget her går ud på.

Det betyder naturligvis, at institutter, der tidligere har haft deres eget lille urtebed, nu bliver udfordret af dette, at der er en fælles bestyrelse, som får mulighed for at afveje kvali-

[Undervisnings- og forskningsministeren]

tetsmæssigt, hvad der foregår på de forskellige områder, og derfor kan man ikke være helt sikker på at få nøjagtig de samme midler efter fusionen, som man hidtil har fået. Man kommer ud i en vis kvalitetskonkurrence, men det er jo også lige præcis, hvad Forskningspolitisk Råd og alle etablerede kræfter inden for dansk forskning råder os til. Det er sundt og til gavn for respekten for den forskning, der foregår i Danmark.

Derfor vil jeg indtrængende sige til de partier, som har udtrykt betænkelighed: Lad nu være med at sige nej i dag, lad os nu tale om det. Husk, at dette ikke bare er regeringens forslag, det er kommet fra et udvalg uden for regeringen, fra folk med dyb indsigt i, hvordan man organiserer forskning bedst muligt! Regeringen har videreekspederet Nathanudvalgets forslag uændret.

Og når nu et flertal i Folketinget tilsyneladende gerne vil lade to institutter gå ind under samme ledelse, hvorfor i alverden så ikke også det tredje institut, hvor der har været allerflest problemer og allerflest interne konflikter? Er det ikke netop det institut, som kunne have brug for at komme ind i en lidt større verden, hvor man bliver vurderet i sammenhæng med andre aktiviteter? Hvad er det, der er så helligt ved denne lille cigarkasse? Og hvorfor angriber man på én gang regeringen for at have for mange cigarkasser i forskningspolitikken, samtidig med at man her hæger om de mindste cigarkasser, vi overhovedet har?

Og hvad kan det dog gøre, at der bliver bofællesskab mellem fem institutter? Et bofællesskab tvinger da ikke nogen til noget, men det giver visse muligheder, især samtalemuligheder, hvis der er fælles kantine osv. Efter sigende har kantiner stor betydning i dansk forskningspolitik, og det tror jeg faktisk der er noget om. Hvorfor dog ikke sørge for, at disse fem får fælles kantine og dermed ½ time om dagen, hvor man taler sammen på tværs af faggrænser? Hvorfor skal disse cigarkasser absolut bevares i hver sit hus og med hver sin ledelse og med hver sit lille urtebed, som ikke kan udfordres af nogen som helst, og hvor man slipper for at få sit arbejde sammenlignet med andres? Jeg forstår det ikke rigtig, og derfor siger jeg: Lad dog være med at sige nej i dag, lad os dog drøfte det.

Med hensyn til det institut, som åbenbart er det store problem, nemlig Center for Freds- og Konfliktforskning, er jeg nødt til at spørge, om flertallet dog ikke kan se, at der er sket noget i verden omkring os, siden det center blev oprettet. Så vidt jeg har forstået, blev det til som følge af den store og farlige Øst-Vest-konflikt, men det forekommer mig, at verdenssituationen har ændret sig noget, at det i dag især er mindretalsproblemer og deraf følgende risiko for borgerkrige, som hærger alle de dele af verden, hvor krudttønderne står. Jamen er det så så mærkeligt, at regeringen og udvalget foreslår, at det kunne være nyttigt med et bofællesskab mellem disse forskellige institutter inklusive Det Danske Center for Menneskerettigheder, som jo er yderst relevant, også når man taler om mindretalsproblemer? Hvad er det for løfter, man har afgivet, som gør, at man ikke kan acceptere et så naturligt og selvfølgeligt forslag, der er så velforberedt, har så bred opbakning og fuldstændig stemmer med, hvad Forskningspolitisk Råd har anbefalet? Hvad er det dog for en cigarkassetænkning? Jeg begriber det simpelt hen ikke, og derfor vil jeg sige: Lad nu være at sige nej i dag. Lad os nu tænke og tale og tænke og tale og se, om ikke det ender med, at vi kan blive enige alligevel.

Hvis det ender med et nej fra Folketingets flertal, bliver jeg nødt til at sige, at så har vi altså fået klart demonstreret, hvem der går ind for at følge Forskningspolitisk Råds anbefaling om at samle og koncentrere kræfterne på færre og bedre institutter, og hvem der går ind for at bevare en hvilken som helst cigarkasse, uanset hvor lille den er, og uanset hvor stort behovet er for at samarbejde. Så får vi også gjort klart, hvem der lytter til den forskningsmæssige ekspertise her i landet, hvem der blæser på den forskningsmæssige ekspertise, hvem der klamrer sig til forældede strukturer, mens verden ændrer sig, og hvem der tør åbne for tværfaglighed og samarbejde. Det var da trist, hvis det skulle blive konklusionen.

Og derfor vil jeg bare indtrængende anmode om, at man nu går ind i denne debat med åbent sind. Forslaget er fremsat i en positiv ånd. Vi ønsker, at Danmark skal være et sted, man valfarter til fra udlandet, når man vil forske i disse ting, men det bliver Danmark aldrig, hvis vi skal fortsætte med det nuværende sæt cigarkasser. Det er lige så sikkert som amen i kir-

[Undervisnings- og forskningsministeren]

ken, og det tror jeg også at flertallet ved, så lad os dog tale om det.

Rahbæk Møller (SF):

Når ministeren siger, at der har været store problemer omkring Center for Freds- og Konfliktforskning, er det jo rigtigt, men det er også et overstået kapitel. Det er reorganiseret med en ny bestyrelse, det er kommet i en god gænge, og derfor er der ingen grund til at røre ved det.

Sagen er også, at selv om den kolde krig gudskelov er under nedbrydning, er der stadig væk konflikter rundt om i verden. Der er stadig militær, og vi har stadig væk mere brug for studier i fred og konflikt, end vi har for de missiler, som regeringen for ganske få dage siden besluttede at investere 985 mio. kr. i. Så vi vil fortsat støtte, at vi har det, ministeren kalder en cigarkasse, det, vi andre kalder Center for Freds- og Konfliktforskning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det skal være en replik til ministerens appel om ikke at sige nej i dag. Jeg vil blot sige: Jamen hvis de fem institutter finder ud af, at de vil have fælles kantine, dele skrivemaskine eller frankeringsmaskine eller sådan noget, skal vi så sidde og lave lovgivning om det? Er det ikke bare noget, de selv kan finde ud af? Det behøver vi vel ikke at lave en lov om. Andre institutter kan da godt finde ud af at flytte i samme hus og bo på hver sin etage og have fælles faciliteter; det behøver vi da ikke at lave en lov om. Men det, man foreslår her, er jo at nedlægge nogle af institutterne, og det er ikke det samme som bare at sørge for nogle rationaliseringsgevinster, f.eks. ved, at de har fælles kantine.

Forskningspolitisk Råd blev taget i ed flere gange, og jeg vil gerne spørge ministeren: Har Forskningspolitisk Råd udtalt sig om denne sammenlægning, og har det dernæst udtalt sig om, hvor lille et institut skal være, før det ikke kan fungere? Det er rigtigt, at Forskningspolitisk Råd har sagt, at institutterne ikke må være for små og for spredte, at man bør samle dem i større centre, hvis bestanddele dog godt kan ligge forskellige steder i landet. Men Forskningspolitisk Råd har mig bekendt ikke sagt, hvor stor eller hvor lille den kritiske størrelse

skal være, for at forskningen kan have international tiltrækningskraft, og det vil jeg gerne høre ministerens kommentarer til.

(Kort bemærkning).

Helen Jørgensen (S):

Det er blot en meget kort bemærkning til ministeren. Jeg gjorde netop i min ordførertale opmærksom på, at vi har opdaget, at jerntæppet er væk, og det afspejler sig i de ændringer i projekterne, der blev omtalt. Der forskes i nationale mindretal, der forskes i etniske konflikter, og der forskes i noget, som er uhyre vigtigt, nemlig hvordan vi kommer i gang med en omstilling fra militær til civil produktion. De problemer har vi også her i Danmark.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Mig bekendt har Forskningspolitisk Råd ikke udtalt sig om præcis dette forslag, men hvis det ønskes, kan vi da spørge Forskningspolitisk Råd. Det har jeg bestemt ikke noget imod, det kunne måske bringe os videre, og vi kunne også spørge Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Jeg er i enhver henseende med på at inddrage forskningsmæssig rådgivning i sagen, og jeg føler mig på meget sikker saglig grund. Forskningspolitisk Råd har sagt, at vi skal have færre og bedre og internationalt mere attraktive institutter, og her er dog et eksempel på, hvordan det kan gøres. Det er i overensstemmelse med Forskningspolitisk Råds anbefalinger.

Hvis jeg gjorde, som fru Elisabeth Arnold siger: blot slog ud med hånden og sagde: Jamen I kan da selv finde ud af at lave fælles kantine, I kan da selv finde ud af at fusionere osv., fulgte jeg ikke Forskningspolitisk Råds anbefaling. Jeg er ikke blevet opfordret til bare at lade stå til. Jeg er blevet opfordret til at arbejde for at få færre og bedre institutter, så det ville ikke være i overensstemmelse med Forskningspolitisk Råds anbefalinger, hvis jeg bare siger, at jeg synes, de selv skulle prøve at finde ud af at lave fælles kantine.

Jeg vil gentage min opfordring: Lad nu være at sige nej i dag. Lad os eventuelt spørge nogle, der virkelig har forstand på det. Vi kunne jo også spørge nogle udlændinge; der var mange, vi kunne spørge, men de ville alle sammen være enige om én ting, nemlig at Danmark har

[Undervisnings- og forskningsministeren]

spredt de forskningsmæssige kræfter alt for meget, på alt for mange små cigarkasser. Der er problemer med ledelsen over hele linjen, og derfor gælder det nu om at samle og koncentrere forskningen på færre og bedre og mere attraktive institutter med ledelser, som har mulighed for at flytte penge fra mindre god forskning til god forskning. Det er det råd, vi vil få, men det kan vi jo få efterprøvet, og der er god tid. Lad os nu tage den tid, der skal til, før vi virkelig finder ud af, hvad der er det sagligt rigtige i denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 3:

Forslag til lov om ophævelse af lov om tilsyn med begravelsekasser og ligbrændingsforeninger og om ændring af forskellige lovbestemmelser.

Af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 2/10 91).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling**Eva Fatum (S):**

Dette lovforslag handler ikke om cigarkasser, men om begravelsekasser, og det er en uændret genfremsættelse fra sidste år, hvor det nåede at blive førstebehandlet inden folketingsvalget.

Socialdemokratiet har ikke ændret holdning til dette lovforslag. Vi bibeholder ønsket om, at Finanstilsynet fortsætter sin kontrol med be-

gravelseskasser og ligbrændingsforeninger. Som vi tidligere har sagt, er vi villige til at diskutere Finanstilsynets opgaver i denne sag, men for os er det utrolig vigtigt at sikre forbrugerne imod eventuelle urimelige medlemsbidrag og ydelser ved begravelse eller bisættelse. Da man som efterladt i forvejen er i en vanskelig situation, vil det være få tilfælde af eventuel forkert anvendelse, som vil komme frem i offentlighedens lys.

Sygesikringens tilskud til begravelser og ligbrænding er utilstrækkelige i dag, og derfor mener vi, at det er vigtigt enten at forhøje sygesikringens tilskud til de faktiske udgifter eller fortsat at lade Finanstilsynet kontrollere begravelsekasserne og Dansk Ligbrændingsforening.

Flemming Hansen (KF):

Den konservative folketingsgruppe har ikke ændret opfattelse siden førstebehandlingen i november 1990, og vi kan tilslutte os ministerens lovforslag.

Pia Larsen (V):

Dette forslag er et led i regeringens afbureaukratiseringsproces, som vi fuldt ud kan støtte. Vi mener, at det er helt unødvendigt, at begravelsekasser er underlagt det omfattende forsikringstekniske tilsyn, som varetages af Finanstilsynet.

Forslaget går ud på, at ledelsen og medlemmerne i den enkelte begravelsekasse med assistance af en statsautoriseret revisor, evt. en aktuar, selv skal sikre, at der foretages den relevante kontrol. Det mener vi i Venstre er fuldt ud tilstrækkeligt, og vi kan støtte lovforslaget.

Rahbæk Møller (SF):

Ligesom Socialdemokratiet holder også vi fast ved vores indstilling fra sidste gang vi behandlede forslaget, men det er jo godt nok den stik modsatte indstilling. Vi støtter lovforslaget.

Annette Just (FP):

Ved dette kæmpeforslag om afbureaukratisering i den store stil tror jeg, at jeg vil henholde mig til den tale, der blev holdt her i Folketinget den 21. november 1990, hvor det blev sagt, at vi støtter den lille bitte-bitte-bitte afbureaukratisering, der rent faktisk er tale om. At